

ЮГОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ - СЛИВЕН
ТП „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО ГУРКОВО“

гр.Гурково, ул. "Прохода" №1, тел. 04331/21-17, NC-FM/COC-059965
e-mail: dsggurkovo@uidp-sliven.com

ДОКЛАД

от инж. Петко Сяров – отговорник по Горска сертификация
в ТП ДГС Гурково

Съгласно определението на Горската сертификация, представено в стандарта (FSC-STD-60-004 V1-0) Международни общи индикатори и възприето от Националния стандарт за отговорно управление на горите в България (FSC-STD-BGR-01-2016 V-1), и в изпълнение на т. 8 от Заповед РД-10-111/31.03.2020 г., Ви представям следната информация:

С оглед покриването на Индикатор 9.4.2 и Индикатор 9.4.4, относно проведения мониторинг през 2023 година на състоянието и промените в ГВКС, Ви представям следната информация:

ВКС 1. РАЗНООБРАЗИЕ ОТ ВИДОВЕ. КОНЦЕНТРАЦИИ НА БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ ВКЛ. ЕНДЕМИЧНИ, РЕДКИ, ЗАЩИТЕНИ И ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ВИДОВЕ, С ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ

ВКС 1.1. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

На територията на ТП ДГС „Гурково“ има обявени редица защитени територии (ЗТ), които отговарят на т. 1 от ВКС 1.1. По смисъла на Закона за защитените територии има обявени пет природни забележителности (ПЗ). Данни за защитените територии в ТП ДГС Гурково са посочени в Таблица 1.

Има обявени две защитени зони, които отговарят на т. 4 от ВКС 1.1. и влизат в границите на ТП ДГС "Гурково".

Таблица 1. Данни за защитените територии, попадащи в границите на ТП ДГС Гурково.

Защитена територия	Площ /ha/	Отдел/по дотдел	Землище	Заповед за обявяване	Заповед за промяна или прекатегоризация	Цел на обявяване
--------------------	-----------	-----------------	---------	----------------------	---	------------------

ПЗ "Калоян - пещера"	1,21	140 б	с. Пчелиново	№.234 от 04.04.1980 г. на КОПС	№.РД-432 от 18.06.2007 г. на МОСВ.	Опазване на скално образуване
ПЗ "Карстов извор"	0,19	144 в	с. Пчелиново	№.656 от 13.09.1979 г., бр. 79/1979 на КОПС	№.РД-435 от 18.06.2007 г. на МОСВ	Опазване на карстов извор
ПЗ "Мечата дупка"	0,1	4 б1	с. Лява река	№.234 от 04.04.1980 г. на КОПС	Заповед №.РД-571 от 12.07.2007 г. на МОСВ	Опазване на геоморфоложк о образуване
ПЗ "Милева стена"	1,79	19 б	с. Лява река	№.656 от 13.09.1979 г. на КОПС	№.РД-569 от 12.07.2007 г. на МОСВ	Опазване на скално образуване
ПЗ "Ождрен пещера"	1,98	140 3	с. Пчелиново	№.234 от 04.04.1980 г. на КОПС	№.РД-570 от 12.07.2007 г. на МОСВ	Опазване на геоморфоложк о образуване

Защитени зони за опазване на птиците:

1. Защитена зона Язовир Жребчево (Код в регистъра: BG0002052)

Защитени зони за опазване на местообитанията:

1. Защитена зона Централен Балкан - буфер (Код в регистъра: BG0001493)

2. Защитена зона Река Тунджа 1 (Код в регистъра: BG0000192)

След направения мониторинг на защитените местности става ясно, че те са в добро състояние, като няма опасност от деградация на терена. Няма наличие на заплахи от насекомни вредители, предвид доброто фитосанитарно състояние на насажденията.

ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ

През 2023 година е извършен мониторинг на застрашени и изчезващи растителни и животински видове, с природозащитно значение на територията на ТП ДГС Гурково, за които са попълнени формуляри.

➤ При направеният мониторинг са открити следните растителни видове:

- Бял главопрашник /Cephalthera damasonium/ в гори фаза на старост
- Змийско езиче / Himatoglossum caprinum/ в подотдели на ГСУ Средногорие
- Обикновен салеп /Orhis morio/ в гори фаза на старост
- Черноморска ведрица /Fritilaria pontica/ в подотдели на ГСУ Средногорие
- Петров кръст /Lilium martagon/

➤ При направеният мониторинг са открити следните животински видове:

- Скален орел /Aquila chrysaetos/ на територията на стопанството няма действащо гнездо , наблюдавана е млада скитаща птица

- Морски орел /*Haliastur albicilla* / на територията на стопанството няма действащо гнездо , наблюдавана е млада скитаща птица над язовир Жребчево и рибарник Николаево
- Горска ушата сова / *Asio otus* /видяна е млада птица , през пролетните месеци са забелязвани и възрастни птици при сватбуване.
- Горска улулица /*Strix aluco* / птицата е видяна да стои до хралупа , вероятно е гнездо има и погадки.
- Черен кълвач / *Driokopus martius* / птиците са видяни да влизат в хралупа в дърво където отглеждат малките си. Подотделе е зает със стари едроразмерни дървета в които има хралупи. С голяма вероятност има и други гнезда. Вида е често срещан защото има престарели широколистни гори , които са недостъпни.

➤ При направения мониторинг са открити следните видове влечуги:

- Усойница/*Vipera berus* / влечугите са забелязани в зимно гнездо. Не е извършено преброяване на екземплярите за да не бъдат притеснявани. Окомерно са определени на 10 екземпляра.
- Шипобедрена костенурка /*Testudo graeca* / екземпляр е видян преди да се подготви за хибернация. В миналото костенурките са били с голяма популация но след възход в числеността на дивата свиня броят им рязко намалява. Същото се отнася и до числеността на змиите.
- Дъждовник /*Salamandra salamandra* / влечугото е често срещано на територията на стопанството.
- Жълтокоремна бумка /*Bombina variegata* /наблюдават се различни стадии от развитието на влечугото. През ранна пролет има снесени яйца в локвите на изоставените горски пътища. В конкретният случай са наблюдавани оформени ембриони , които имат добра жизнена дейност. Заплаха за развитие на вида е сушата. Необходими са валежи през пролетта за развитие на хайвера. Вида се среща повсеместно.

ВКС 1.3 КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

Целта на този елемент е да осигури запазването на гори с важни концентрации на видове, които използват дадената горска територия постоянно или само през определено време или в отделни фази от жизнения си цикъл. Тук се включват критични места за размножаване и миграции, миграционни маршрути и коридори (по отношение на географската ширина или надморската височина). В тази ВКС могат да бъдат използвани съществуващите системи за определяне на територии с високи концентрации на видове, например Орнитологично важни места, Ботаническо важни места, Херпетологично важни места и т.н.

От извършения мониторинг на животински видове е констатирано наличието на Благороден елен (*Cervus elaphus*), в действащи сечища и в предвидени за маркиране насаждения.

Предвид увеличаващата се популация и концентрация на едър дивеч на територията на стопанството, не се наблюдава намаляване на броя на сватбовищата на благороден елен, като по време на брачния период се ограничават стопанските дейности в горските територии, там където има концентрация на популацията на вида. През изминалата година са открити и нови сватбовища, което е ясен признак за стабилността на популацията на вида на територията на стопанството. Принос за това имат дейностите по планирането и изпълнението на ловностопанските мероприятия, както и дейностите по охрана и опазване на горските територии.

ВКС 2. ЕКОСИСТЕМИ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНДШАФТ. НЕПОКЪТНАТИ ГОРСКИ ЛАНДШАФТИ ГОЛЕМИ ЕКОСИСТЕМИ* НА НИВО ЛАНДШАФТ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ* С ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, В КОИТО СЪЩЕСТВУВАТ ЖИЗНЕНИ ПОПУЛАЦИИ НА ПОВЕЧЕТО ЕСТЕСТВЕНО СРЕЩАЩИ СЕ ВИДОВЕ В ЕСТЕСТВЕНИТЕ ИМ МОДЕЛИ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ОБИЛИЕ.

Гори, които съдържат жизнеспособни популации на повечето или всички местни видове, трябва да имат голяма площ и да са сравнително неповлияни от човешка дейност и с ниско ниво на фрагментация (% незалесени територии). Целта на определяне на тази консервационна стойност е да бъдат включени типични ландшафти и тяхното биологично многообразие от съответния горско-растителен район.

ВКС 2 представляват значими горски територии, формиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие.

Съгласно Практическо ръководство “Определяне, управление и мониторинг на ГВКС в България”, в обхвата на ВКС 2 в ТП ДГС "Гурково" попадат следните отдели: 1-8, 10-13, 19-249, 257-292.

През годината е съблюдавано изискването дейностите в горите на територията на стопанството да не водят по никакъв начин до намаляване лесистостта в района, фрагментиране на територията и нарушаване целостта на ландшафта.

Прилагат се дългосрочни лесовъдски системи в съответствие с особеностите на конкретното насаждение. Например възобновителните сечи с единични изключения сме ориентирали към сечи с удължен възобновителен период. Над 5% гори от основно представените горскодървесни видове на територията на горскостопански единици или части от тях, включени във ВКС 2 се стопанисват така, че да се цели постоянна горско дървесна растителност . При провеждане на лесовъдски дейности да се поддържа определено количество мъртва дървесина в насаждението, дървета с хралупи, единични и групи стари дървета, да образуват така наречените „Острови на старостта“.

Особено внимание се обръща на естественото възобновяване.

През 2023 година има извеждани санитарни и принудителни сечи в насаждения, нападнати от корояди, както и гъбни заболявания, принудителните сечи са извеждани в следствие на силен вятър и мокър сняг. Насажденията, нападнати от корояди и други със съхнене по иглолистна дървесина, в които са отворени площи след сечта и няма естествено възобновяване се предвиждат за залесяване с местни видове, които са най- често зимен дъб и цер.

ВКС 3. ЕКОСИСТЕМИ И МЕСТООБИТАНИЯ. РЕДКИ, ЗАЩИТЕНИ ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ЕКОСИСТЕМИ И РЕФУГИИ.

За България ГВКС представляват всички горски територии, включващи екосистеми от списъка на *Приложение 4* към Практическото ръководство. За ВКС се считат и гори, притежаващи характеристики, отличаващи ги като гори във фаза на старост (ГФС, Old-growth forests), които със своята възрастова структура и степен на естественост

представяват местообитание на комплекс видове от специфични екологични и таксономични групи.

За определяне на горите, отговарящи на критериите на ВКС 3, са използвани данни от ГСП на ТП ДГС "Гурково". Извършено е и теренно обследване на идентифицираните за тази консервационна стойност типове екосистеми. Съгласно списъка към *Приложение 4* на Националното ръководство за определяне на ГВКС, за територията на ТП ДГС "Гурково" са идентифицирани 10 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми. Границите на отделните гори, представляващи ВКС 3, не са отбелязани на терена тъй като в повечето случаи съвпадат с границите на насаждението.

След извършен мониторинг на редките и застрашени екосистеми на територията на стопанството става ясно, че те са в добро състояние, като през 2023 г. не са водени лесовъдски мероприятия в нито една от определените към Приложение 4 екосистеми.

Гори във фаза на старост (Old growth forests) - Горите във фаза на старост (ГФС), със своята специфична структура и функционалност, са местообитание на комплекс от видове от различни екологични и таксономични групи. Поради ограничените знания за тях все още не може да се определи колко от проучените видове са свързани единствено с тези гори, но определено може да се каже, че много видове намират в тях оптимални условия за съществуване. Нещо повече, при сравняване на ГФС и по млади гори са отчетени съществени разлики във видовия състав и обилието, което е показател за уникалността на тези екосистеми.

Необходимо е най малко 5% от територията на горскостопанската единица да бъдат отделени като насаждения за осигуряване на гори във фаза на старост. Особено подходящи за тази цел са естествени насаждения с възраст над 100 години, които не са били обект на стопанска дейност. При отсъствие на достатъчно представителност на определени типове насаждения, както при пространствено разположение, когато се фрагментират естествени насаждения, в тази група гори могат да бъдат включени и горски култури. Препоръчително е горите във фаза на старост да бъдат относително равномерно разпределени на територията, като площта на един комплекс от стари гори да бъде не по малко от 40 ха. По възможност трябва да се осигури и свързаността на тези комплекси с коридори, които също са съставени от ГФС.

Представителни образци от естествени екосистеми - Във връзка с индикатор 5.5 от принцип 6 през годината са идентифицирани и включени в списък за опазване представителни извадки на съществуващите естествени екосистеми, които обхващат горите във фаза на старост и допълнително 5 % от територията на ДГС. В тях не са предвидени и провеждани горскостопански мероприятия.

След извършеният мониторинг на ГФС и на представителните образци от естествени екосистеми се констатира, че състоянията на насажденията е добро. Няма пострадали насаждения от биотични и абиотични фактори. Тези насаждения са със строг режим на стопанисване, което ограничава лесовъдските намеси в тях и ги позволява единствено при големи едроплощни нарушения. През изминалата 2023г. на територията на стопанството няма регистрирани такива в ГФС и в представителни образци на естествени екосистеми, в следствие на което няма проведени лесовъдски мероприятия и няма констатирани нарушения от местно население. Насажденията са обект на постоянна охрана и мониторинг от страна на служителите на стопанството.

ВКС 4. ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО ЗНАЧЕНИЕ. ОСНОВНИ ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО (НЕЗАМЕНИМО) ЗНАЧЕНИЕ В ОПРЕДЕЛЕНИ СИТУАЦИИ ВКЛ., ОПАЗВАНЕ НА ВОДОСБОРИ И КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА НА УЯЗВИМИ ПОЧВИ И СКЛОНОВЕ.

На територията на ТП ДГС "Гурково" са представени различни типове гори от определението за ВКС 4. Определянето на тези консервационни стойности е извършено по данни от горскостопанския план и проведени интервюта с горските служители и местните заинтересовани страни. За всяка една от идентифицираните ВКС-та за територията на ТП ДГС "Гурково" са разписани конкретни мерки за стопанисване и мониторинг.

ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА

В България за ГВКС се считат всички ГТ попадащи в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ГТ попадащи в близост до източници за питейно - битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние от 3500 м над водовземането и 50 м под него с широчина не по-малка от 1500 м от двете страни на реката.

За територията на ТП ДГС "Гурково" в тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди. Включените горскостопански единици са определени въз основа на интервюта с персонала на стопанството.

Таблица № 2. Списък на отдели и подотдели, определени като вододайни зони за ТП ДГС "Гурково"

ТП ДГС "Гурково"	Отдели
Каптажи	10м, 35м, 39в, 41и1, 43н, 45р, 79м, 85ж, 88м, 94в, 146г1, 151ж, 181о, 265д,
	287ж, 288а
Горски чешми и кладенци	23ж, 26г, 31м, 55ф, 91е, 100и, 147и, 147р, 150б, 152 1, 154д, 169ж, 171а,
	175а, 187б, 191з, 245 1, 262к, 285б

През 2023 г. на територията на стопанство няма водени сечи в отдели попадащи в санитарно охранителни зони за снабдяване на местно население с питейна вода за битови нужди. Насажденията спадащи към ВКС 4.1 са в добро състояние и няма заплаха за влошаването им.

ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, които представляват:

1. ГТ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;
2. Съобщества на клек (*Pinus mugo*);
3. ГТ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метровата ивица под ГГГ;
4. Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение;
5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката;
6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг) и други реки;
7. ГТ попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

За територията на ТП ДГС "Гурково" са определени гори, отговарящи на определението за тази консервационна стойност по т.4, т. 6 и т. 7.

Към площта на ВКС 4.2 в рамките на стопанството попадат следните категории:

ВКС 4.2.4 /Крайречни естествени гори в заливаемата тераса на речното течение/ - В тях през предходната година не са провеждани лесовъдски мероприятия. Няма констатирани заплахи за състоянието на насажденията и екосистемата.

ВКС 4.2.6 /Гори в 100-метровата ивица на река Тунджа/ - За предходната година няма водена сеч. Спазват се изискванията за категорията ГВКС. Няма констатирани заплахи за състоянието на насажденията и екосистемата.

ВКС 4.2.7 /ГТ в СОЗ 3 на язовир Жребчево/ - При изведените в тази категория сечи за предходната година са спазени изискванията за стопанисване на ГВКС – опазват се ключови елементи на биоразнообразието, използват се технологични схеми и техники, осигуряващи минимално нарушаване на земната повърхност. Изведени са лесовъдски мероприятия в 3 бр. насаждения. Няма констатирани нарушения и заплахи за насажденията и екосистемата.

ВКС 4.3 ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, представляващи:

1. ГТ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редици, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ха и пълнота над 0,6;
2. Гори, създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси,
3. Гори, предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с

наклон между 20°–50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. и наклон над 20°;

От ГТ, включени на територията на ТП ДГС "Гурково" за тази консервационна стойност се покриват определенията по т.1 и т. 2 от определенията за ВКС 4.3.

Към площта на ВКС 4.3 в рамките на стопанството попадат следните категории:

ВКС 4.3.1 /Гори с наклон над 30°, с площ 1 ха и пълнота над 0.6/- При изведените в тази категория сечи за предходната година са спазени изискванията за стопанисване на ГВКС. Изведени са мероприятия в 12 бр. насаждения. Няма констатирани заплахи за насажденията и екосистемата.

ВКС 4.3.2 /Гори създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси/- При изведените в тази категория сечи за предходната година са спазени изискванията за стопанисване на ГВКС. Изведени са мероприятия в 14 бр. насаждения. Няма констатирани нарушения или заплахи за насажденията и екосистемата.

ВКС 4.4. ГОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ БАРИЕРА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПОЖАРИ

За ГВКС се приемат всички широколистни гори разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи с различно селскостопанско ползване, имащи ширина на насаждението минимум 100 м. И максимум 250 м. И състав включващ всички широколистни видове без бреза, акация и топови култивари.

На територията на ТП ДГС "Гурково" като гори, представляващи бариера за разпространение на пожари са определени по ГСП.

ВКС 4.4 / Гори, които представляват бариера за разпространение на пожари/ - През предходната година има извършена лесовъдска намеса в 7 бр. насаждения. Спазени са изискванията за стопанисване. Няма констатирани заплахи или нарушения в насаждението и екосистемата.

При изведените отгледни и възобновителни сечи в горите ВКС 4.2 не се констатира изменение в състава и структурата на насажденията, запазва се мъртва дървесина в насажденията. Констатират се нападения от насекоми вредители и патогени в иглолистните култури, поради което се освобождават площи при сечта. В тях се разчита основно на естествено възобновяване, като при констатиране на затруднено възобновяване ще се предвиди залесяване с местни видове.

ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБНИ ЗАПАСИ) И ЗА ЗАЩИТАТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ОБЕКТИ

Всички гори с критично въздействие върху горските функции, от които зависят земеделието, състоянието на рибните запаси, защитата на инженерни съоръжения са ГВКС, когато представляват:

1. Ивично разположени гори, в съседство с обработваеми земи, създадени или функциониращи като полезащитни горски пояси, когато широчината на горската ивица не е по-голяма от 100 м;
2. Крайречни гори доминирани от различни представители на род *Salix* по брега на река Дунав и нейните острови, заливани при високи водни стоежи на реката, както и по бреговете на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг).
3. Гори създадени за защита на инженерни съоръжения.

За територията на ТП ДГС "Гурково" са идентифицирани гори, които отговарят на определението за ВКС 4.5.3.

През изминалата 2023 год. на територията на стопанството няма извършвани лесовъдски мероприятия в насаждения попадащи в във ВКС 4.5

ВКС 5. ОСНОВНИ ПОТРЕБНОСТИ НА НАСЕЛЕНИЕТО. МЕСТА И РЕСУРСИ ОТ ФУНДАМЕНТАЛНО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗАДОВОЛЯВАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ И КОРЕННОТО НАСЕЛЕНИЕ (ВКЛ. ПОМИНЪК, ЗДРАВЕ, ХРАНА, ВОДА), ИДЕНТИФИЦИРАНИ С ТЯХНО УЧАСТИЕ).

Тази ВКС се различава от биологичните и екологични стойности по участието на местните общности в ползването и управлението на гората. При определянето е оценена потенциалната зависимост на местното население от ресурсите, които им дава гората.

Една гора може да има статут на гора с ВКС, ако местните хора получават от нея жизненоважни горива, храни, фураж, лекарства, или материали за строителството, без да имат леснодостъпни алтернативи за тяхното набавяне. В такива случаи високата консервационна стойност изрично се определя като една или повече от тези основни потребности. Ако хората от някоя общност получават приходите си единствено от дадена гора и нямат алтернативен източник на доходи, то тази гора има ВКС.

Съгласно Практическо ръководство "Определяне, управление и мониторинг на ГВКС в България", в България следните ресурси могат да характеризират ВКС 5, според нивото на зависимост на местното население от тях, наличието на лесно достъпни заместители и взаимодействието с други ВКС:

- Дърва за огрев и битови нужди
- Паша и фураж – сено и листна маса

- Недървесни продукти – гъби, лечебни растения, горски плодове, охлюви, продукти от лов и други (недървесни горски продукти, с които може да се търгува, включително уловени животни, смоли, плодове, и т.н.)
- Водоснабдяване (вода за пиене и за всекидневни нужди – виж ВКС 4.1)

През 2023 г. на територията на стопанството има издадени разрешителни за добив на недървесни горски продукти за левурда, лескови пръчки и зеленина от бял и черен бор. След приключване на добива е направен мониторинг на находищата и има изготвен доклад за състоянието на насажденията. Находищата и насажденията са в добро състояние и добива на недървесни горски продукти не е повлиял отрицателно на екосистемите.

ВКС 6. КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ. МЕСТА, РЕСУРСИ, МЕСТООБИТАНИЯ И ЛАНДШАФТИ ОТ ГЛОБАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО КУЛТУРНО, АРХЕОЛОГИЧНО ИЛИ ИСТОРИЧЕСКО ЗНАЧЕНИЕ, И/ИЛИ ОТ КРИТИЧНО (НЕЗАМЕНИМО) ЗНАЧЕНИЕ ЗА ТРАДИЦИОННАТА КУЛТУРА НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ И КОРЕННОТО НАСЕЛЕНИЕ, ИДЕНТИФИЦИРАНИ С ТЯХНО УЧАСТИЕ, ВКЛ. КУЛТУРНО, ЕКОЛОГИЧНО, ИКОНОМИЧЕСКО ИЛИ РЕЛИГИОЗНО/ДУХОВНО ЗНАЧЕНИЕ.

Една гора може да се обяви за ГВКС, ако притежава или осигурява стойности, без които местната общност би претърпяла драстична промяна в културата, или за които общността няма алтернатива. Съгласно нормативната уредба в страната около 40 000 обекта на културно-историческото наследство в България имат статут на паметник на културата. Част от тях попадат в гори или са тясно свързани с горски територии.

През 2023 г. на територията на стопанството е извършен мониторинг на място за отдих, като състоянието е добро, не са планирани мероприятия около определеното място за отдих. Няма заплаха за ландшафта.

През 2023 година горскостопанските дейности не са оказали отрицателно въздействие върху дървесните и недървесните горски продукти, екосистемните услуги и екологичните стойности.

- Въздействие на дейностите по управление върху социалната среда:

При извършване на горскостопанските дейности се спазват изискванията за опазване на водните ресурси и поминъка, както и опазване на екосистемите и биоразнообразието. Няма постъпили жалби и оплаквания във връзка с дейността на стопанството.

Задоволяват се нуждите на местното население с дърва за огрев. Удовлетворени са всички постъпили заявления за ползвания в държавните горски територии на стопанството.

През 2023 година горскостопанските дейности извършвани от ТП ДГС Гурково не са оказали неблагоприятно социално въздействие.

- Промени в околната среда;

На територията на „ТП ДГС Гурково“ през 2023 година е възникнал 1 брой низов пожар в подотдел 2756 с обща засегната площ от 8 дка., като няма нанесени щети. Ежемесечно се издаваше заповед за ежедневни дежурства през пожароопасния сезон на служители на ТП ДГС Гурково. Организиран са две специализирани групи от служители за действия при гасене и разузнаване при възникнал горски пожар. Засегнатите площи не касаят територия от ГВКС.

В периода на проведения мониторинг няма постъпила информация, данни, мнения и предложения от страна на експерти, засегнати и заинтересовани страни.

На територията на стопанството има запазени екосистеми , включващи растителни и животински видове.

09.02.2024 г.

гр. Гурково

Изготвил: .....П.....

/инж. Петко Сяров –гл. технолог/

П -Регламент (ЕС) 2016/679